محیط زیست

مازندران با ترافیک پرندگان مهاجر روبه‌رو است

در حالی چند هفته از پرواز آخرین گله‌های پرندگان زمستان‌گذر از تالاب‌ها و آبخوان‌های این خطه از شمال نمی‌گذرد که پیشقراولان پرندگان مهاجر بهاری همانند پرستوها برای زادآوری و تخم‌گذاری همزمان با آغاز فصل بهار به مازندران رسیده‌اند.

پرندگان مهاجر بهاری در حالی وارد آسمان مازندران شدند که این بار همانند پرندگان زمستان‌گذران فقط برای تهیه زیستگاه و تغذیه مناسب به این خطه از شمال سفر نکردند بلکه تخم‌گذاری و زادآوری از مهم‌ترین اهداف حضور این پرندگان در مازندران است.

پرواز پرتعداد و زیبای پرستوها در آسمان شالیزارهای مازندران، نشان از تلاش آن‌ها برای لانه‌سازی برای جوجه‌ریزی دارد.

برخی از این پرندگان همانند غازها، فلامینگوها، آبچلیک‌ها، باکلان‌ها و حواصیل‌ها از جمله پرندگان مهاجری هستند که برای در امان ماندن از گزند سرمای فصول سرد سال به تالاب‌ها و آب‌بندان‌های مازندران می‌آیند و چند ماه را در این خطه از شمال کشور سپری می‌کنند.

اما برخی دیگر از پرندگان مهاجر همانند حواصیل، بلبل، زنبورخواران، سسک، بوتیمار، گاو چرانک و پرستو در بهار و تابستان برای جوجه‌ریزی به این استان مهاجرت می‌کنند.

گله‌های پرندگان مهاجر همانند پرنده زنبورخوار گلو خرمایی، اردک ابرو سفید و صدف‌خورها که مازندران در مسیر عبور آن‌ها قرار دارد حدود یک ماه سفره‌نشین این طبیعت هستند.

پرنده‌شناسان بر این باورند هر چند تغییرات اقلیمی و گرمایش زمین در مهاجرت پرندگان اخلال ایجاد کرد، اما تحت هیچ شرایطی زیستگاه آن‌ها نباید تخریب یا تغییر کاربری داده شود.

در سال‌های اخیر بسیاری از دوستداران محیط زیست و حیات‌وحش با استفاده از همه ظرفیت‌های موجود رسانه‌ای سعی کردند آسیب‌های تغییر کاربری و یا هشدارهای لازم در خصوص ساخت و سازهای غیرمجاز در کنار آب‌بندان‌های استان را برای افکار عمومی تشریح کنند.

یک کارشناس محیط زیست در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا اظهار کرد: حفظ زیستگاه‌های پرندگان مهاجر در تالاب‌ها، آب‌بندان‌ها و آبخوان‌های مازندران برای پرندگان مهاجر بسیار مهم و حیاتی است.

رحیم رحیمی بیان کرد: بسیاری از پرندگان مهاجری که به صورت بلندمدت یا کوتاه‌مدت و موقتی از آسمان این استان عبور می‌کنند بدون تردید از این سفره‌آرایی خوشه‌چینی می‌کنند.

وی با بیان اینکه تغییر کاربری آب‌بندان‌های مازندران برای پرورش ماهی، جدی‌ترین تهدید برای پرندگان مهاجر محسوب می‌شود، خاطرنشان کرد: در بسیاری از این آب‌بندان‌ها افراد به خاطر اینکه ماهی‌ها توسط پرندگان مهاجر شکار نشوند پرندگان مهاجر را فراری می‌دهند.

وی ادامه داد: برخی از پرندگان مهاجر همانند زنبورخوار گلو خرمایی در آب‌بندان‌ها با مصالح طبیعی لانه‌سازی می‌کنند که تغییر کاربری، این مصالح طبیعی را از بین می‌برد.

رحیمی با اشاره به اینکه تغییر کاربری در اطراف آب‌بندان‌ها و ساخت و ساز در زمین‌های شالیزاری تهدید جدی برای پرندگان مهاجر است، گفت: به طور کلی تغییر کاربری آب‌بندان‌ها و ساخت و ساز در اطراف آن‌ها پرندگان مهاجر را فراری می‌دهند که بازگشت دوباره آن‌ها غیرممکن می‌شود.

این پرنده‌شناس تصریح کرد: تعداد قابل توجهی از پرندگان مهاجر عبوری به خاطر تغییرات در زیستگاه آن‌ها در مازندران، خط پروازی خود را از این استان تغییر دادند که همه باید تلاش کنیم دیگر هیچ تغییر کاربری در آب‌بندان‌های مازندران صورت نگیرد.

درگیری‌های اخیر، الگوی گردشگری و تفریح مردم را تغییر داده است

رواج سفرهای کوتاه و کم‌هزینه

بنا بر سوابق تاریخی روال بر این بوده که در روزهای خاص حجم سفر را به صورت انبوه در سراسر کشور شاهد بودیم اما اتفاقی که به واسطه جنگ رمضان افتاد شرایطی را رقم زد که موجب شد بخشی از این الگو متزلزل شود

فاطمه طالبیان شریف | گردشگری و سفر به عنوان یکی از نیازهای مهم مردم همیشه مورد توجه بوده و چه بسا ضرورتی انکارناپذیر برای تغییر ذائقه و روحیه مردم در هر زمان باشد. با وجود این به دلیل هزینه‌های بالا، سفر چند سالی است در کشور ما کمتر مورد استقبال قرار گرفته و مردم به جای روی آوردن به سفرهای پرزرق و برق و طولانی حتی به بیرون رفتن‌های کوتاه‌مدت و کم‌هزینه هم اکتفا می‌کنند که البته این نیز خود نوعی سفر محسوب می‌شود.

در این میان، جنگ اخیر در ایران به عنوان یک عامل به شدت تأثیرگذار، سفر و گردشگری را به شدت محدود کرده و به نظر می‌رسد در چنین شرایطی که اکنون نزدیک به ۴۰ روز از آن را سپری کردیم، الگوی سفر با توجه به نبود امنیت در سراسر کشور تا حدودی تغییر کرده باشد و مردم اوقات خودشان را به گونه دیگری صرف کنند.

در این باره با دکتر سیدفرخ میرشاهزاده، کارشناس گردشگری و هتل‌داری به گفت‌وگو نشستیم و به موضوعاتی چون تغییر الگوهای سفر در زمان جنگ، تأثیر کلی آن بر زندگی و وضعیت اقتصادی مردم و ایجاد فرصت‌هایی برای گردشگری جدید پس از جنگ پرداختیم.

ریتم سفر در شرایط جنگ نسبت به سال‌های گذشته تغییر کرده است

میرشاهزاده در خصوص تفاوت الگوهای سفر در نوروز امسال با سال‌های گذشته اظهار می‌کند: در خصوص توپولوژی سفر و الگوی گردشگری در کشور باید گفت، قاعدتاً بنا بر سوابق تاریخی روال بر این بوده که در روزهای خاص حجم سفر را به صورت انبوه در سراسر کشور شاهد بودیم اما اتفاقی که به واسطه جنگ رمضان افتاد و هجمه‌های غیرمتعارفی که به نقاط غیرنظامی صورت گرفت، شرایطی رقم خورد که موجب شد بخشی از این الگو متزلزل شود. البته ما ایرانی‌ها عادت داریم داشته‌های خودمان را به راحتی از دست ندهیم و سفر به ویژه در ایام نوروز جزئی از فرهنگ پنهان زندگی روزمره ما بوده و همچنان هم استمرار دارد.

وی ادامه می‌دهد: اگر یک بررسی در جامعه محلی مناطق مختلف داشته باشیم، خواهیم دید همه به سفر رفتند و کسی نبوده که به سفر نرفته باشد. در واقع فقط ریتم سفر تغییر کرده، به طور مثال این بار مسیر برعکس شده و همه خطه شمالی را به عنوان مقصد سفر انتخاب کردند به دلیل اینکه از لحاظ موقعیت جغرافیایی در شرایط جنگی حاضر ایمن‌تر بوده؛ منتها مصرف خدمات کاهش پیدا کرده است. قاعدتاً به خاطر شرایط جنگی، هتل‌ها و مراکز اقامتی و به نوعی مراکز خاص پذیرایی ناچار به تعدیل وضعیت خدمات‌رسانی خود بودند؛ یا تعطیل کردند یا به صورت نیم‌بند به دنبال بازسازی، احیا و آماده‌سازی شرایط محیطی خود رفتند یا خدمات را به صورت محدود استمرار و ادامه دادند. این مسئله ناشی از آن بوده که تقاضای سفر برای استفاده از خدمات بسیار کمرنگ‌تر شده و به نوعی مردم ترجیح دادند از منازل شخصی، ویلاها و امکانات خانوادگی که در اختیار دارند، بیشتر استفاده کنند تا به مراکز تجمعی گردشگری مراجعه کنند. این الگوی تغییر یافته‌ای بوده که در طول این دوره شاهد آن بودیم و این هم بدیهی است.

افزایش تقاضای سفر با پایان جنگ

این کارشناس گردشگری و هتل‌داری می‌افزاید: در واقع حساسیت بسیار بالای این صنعت از بدو شکل‌گیری آن ملموس بوده و هر اتفاقی می‌توانسته این صنعت را تحت تأثیر قرار دهد، همان طور که ما در دوران کرونا و جنگ ۱۲روزه شاهد این تغییرات بودیم؛ هر دورانی که کوچک‌ترین اتفاقی افتاده نخستین صنعتی که بلافاصله مجبور است انقباضی عمل کند، صنعت سفر است و به راحتی از سبد مصرف کنار گذاشته می‌شود و اکنون هم متأسفانه این اتفاق افتاده است.

وی بیان می‌کند: پیش‌بینی‌ها مبنی بر این است که با حل و فصل مسائل به زودی شاهد یک تقاضای مضاعف خواهیم بود که بعید می‌دانم با این شرایط زیرساخت‌های گردشگری ما تاب‌آوری لازم برای پاسخ‌گویی به این درخواست‌ها را داشته باشند. ان‌شاءالله فعالان صنعت گردشگری در شرایطی که فرصت آماده‌سازی وجود دارد، آمادگی لازم را پیدا کنند تا در آینده نزدیک بتوانیم پاسخگوی نیاز انبوه باشیم.

جنگ تأثیر ملموسی بر زندگی عادی مردم نگذاشته است

میرشاهزاده در خصوص دیگر تأثیرات جنگ می‌گوید: ما ایرانی‌ها هیچ وقت رویه‌های خودمان را تغییر نمی‌دهیم و جنگ عملاً تأثیر ملموسی بر زندگی عادی مردم نگذاشته است. در خیابان‌ها، بازارها و حتی شب‌ها که در مراکز تجمعی قدم می‌زنیم می‌بینیم که عملاً اتفاقی نیفتاده، در حالی که در هر جای دنیا با یک صدای کوچک مردم فرار می‌کنند و پنهان می‌شوند اما ما تازه به خیابان می‌آییم تا ببینیم مسیر موشک از کدام سمت می‌رود. در واقع این اتفاق جالبی است و می‌تواند یک نقطه قوت باشد که برنامه‌ریزان اجتماعی بتوانند یک برنامه‌ریزی قوی برای آن انجام دهند و از این ظرفیت پویای اجتماعی استفاده بهینه بکنند.

این کارشناس گردشگری و هتل‌داری درباره فرصت‌هایی که می‌تواند پس از جنگ در صنعت گردشگری پدید آید، می‌افزاید: ما خیلی وقت است درگیری‌های این‌چنینی تحمیلی داریم، یعنی از آغاز انقلاب اسلامی تا به امروز شاهد چالش‌های بسیار بزرگی بودیم؛ جنگ اقتصادی، جنگ هشت ساله، جنگ‌های روانی و جنگ‌های تشنج‌زای زیادی به ما تحمیل شده است ولی بحمدالله هیچ اتفاق برهم زننده ساختار اجتماعی در شرایط موجود رخ نداده و عملاً روال و مسیر پیش رفته و مهم این است که در صنایعی مانند صنعت گردشگری، خلاقیت و نوآوری است که بازار را هدایت می‌کند. ما باید به سمتی برویم که بتوانیم الگوهای نو و سبک و سیاق جذاب و کشش‌پذیر را طرح‌ریزی کنیم تا ان‌شاءالله مخاطبان خودمان را بتوانیم به طور بهینه هدایت کنیم. به طور مثال اکنون در حوزه سفر و اقامت شرایط محدود شده ولی تقاضای استفاده از اوقات فراغت که حذف نشده، مردم هنوز از اوقات فراغت خودشان بهره‌برداری می‌کنند.

ضرورت توجه به گردشگران محلی و بومی

وی ادامه می‌دهد: متأسفانه در صنعت گردشگری کشور اعتقادمان بر این است گردشگر کسی است که از خارج از حریم جغرافیایی ما به مقصد ما مراجعه و از خدمات ما استفاده می‌کند، در صورتی که گردشگر می‌تواند یک بازدیدکننده باشد، می‌تواند یک متقاضی گذران اوقات فراغت باشد و این افراد می‌توانند همان جامعه محلی ما باشند. یعنی اگر ما رویکردهای خودمان را بر مبنای مدیریت رویدادها و برنامه‌ریزی اوقات فراغت برای جامعه محلی در صنعت گردشگری هدایت کنیم، مسلماً آمادگی سرویس‌دهی به متقاضیان خارج از محدوده جغرافیایی خودمان را هم خواهیم داشت و این اشتباه رایجی است که رخ افتاده و سبب می‌شود بعضاً در شرایط بحران، مراکز خدمات‌رسان گردشگری به سمت نیمه‌فعال یا غیرفعال شدن بروند، به خاطر اینکه تصور می‌کنند مسافر یا گردشگر حتماً باید از بیرون از حریم جغرافیایی آنان وارد مقصد شود.

میرشاهزاده تصریح می‌کند: شاید همین جامعه محلی داخلی نیاز داشته باشد از خدمات اقامتی بهره‌برداری و استفاده کند. در واقع ما مشکلی به لحاظ پارادایم اجتماعی نداریم، شرایط جامعه پایدار بوده، اما مشکلمان در راستای ارائه خدمت و الگوهای خدمات است که ان‌شاءالله باید یک سیاست‌گذاری موفق توسط سرمایه‌گذاران و بهره‌برداران انجام شود. ما هیچ وقت نباید انتظار داشته باشیم نظام‌های حاکمیتی و دولت برای ما تعیین تکلیف کنند. درست است که وظیفه آن‌ها نظارت و کنترل است، ولی در عین حال بهره‌بردار بخش خصوصی و مالک آن مجموعه خدماتی است و او است که برای استمرار کسب و کارش باید برنامه داشته باشد و در نهایت از نهادهای بالاتر طلب حمایت کند.

این کارشناس گردشگری و هتل‌داری درباره تأثیر جنگ بر وضعیت اقتصادی و الگوی مصرف اقتصادی مردم نیز می‌گوید: در این حوزه هم باز ما آدم‌های متفاوتی هستیم و الگوی بسیار متمایزی داریم. مسلماً وقتی بحران پیش می‌آید نخستین کاری که می‌کنیم، بنزین می‌زنیم تا بگردیم و از مسیر دور شویم. در واقع نگاه ما به شرایط، نگاهی طنزآمیز است. شما می‌بینید در سوپرمارکت‌ها همه چیز به وفور وجود دارد و مردم هم حضور زیادی دارند و ما هیچ تغییری در رویه‌هایمان نمی‌دهیم؛ فقط روال عملیاتی ما در شرایط بحران هیجانی‌تر می‌شود. در هر حال ایران کشور ثروتمندی است؛ دارایی‌های مردم قابل توجه و قابل قبول است. درست است شاید فقر در مکان‌هایی وجود داشته باشد اما عملاً اگر ریشه‌یابی کنیم، همه ما یک دارایی قابل قبول و شاید غیرمنقول داشته باشیم و آن هم ایران عزیزی است که ان‌شاءالله بتوانیم از آن صیانت کنیم و در آینده روشن شرایط بهتری را با آن رقم بزنیم.

احترام‌فروشی مهم‌ترین درس آموخته از صنعت گردشگری

وی درباره درس‌هایی که می‌توان از تجربه‌ها و پیامدهای جنگ در صنعت گردشگری آموخت نیز می‌افزاید: شاخص‌ترین درسی که می‌توانیم بگیریم این است که ایران سرزمینی است که زنده بودن آن به مردم آن است. باید قدر این مردم را بدانیم و برای این مردم ارزش قائل باشیم و به خواسته‌های آن‌ها در حوزه‌های مختلف به ویژه در حوزه صنعت گردشگری به واقع نگاه کنیم. متأسفانه ما در صنعت گردشگری وقتی خدماتی را ارائه می‌دهیم فکر می‌کنیم به خاطر نیاز اولیه است که مخاطب به ما مراجعه می‌کند.

به فرض مثال اگر رستورانی تأسیس می‌کنیم فکر می‌کنیم طرف مقابل ما گرسنه است که داخل رستوران می‌آید و از ما خدمات می‌خرد یا اگر هتلی احداث می‌کنیم، فکر می‌کنیم طرف مقابل من بی‌سرپناه است که از این خدمات استفاده می‌کند در صورتی که در سلسله مراتب نیازهای بشری، اوج هرم نیازها از همه چیز اهمیت بیشتری دارد و مخاطب اگر گزینه‌ای را انتخاب می‌کند، به خاطر رسیدن به آن اوج هرم نیازهاست.

میرشاهزاده ادامه می‌دهد: عملاً در حوزه خدمات ما هیچ محصولی برای فروش به غیر از احترام نداریم که متأسفانه در خیلی از موارد شاهد این هستیم که احترام از محصول خدمات در صنعت گردشگری حذف شده و ما میهمان را به عنوان یک نیازمند به غذا و نیازمند به اقامت یا خدمات جانبی می‌بینیم. باید این رویکرد را با توجه به عظمتی که ملت ما به اثبات رساندند، تغییر دهیم و بدانیم مردم ما احترام می‌خواهند و وظیفه ما در صنعت گردشگری احترام‌فروشی و نه غذافروشی و اتاق‌فروشی است و این رویکردها می‌تواند رونق آینده گردشگری را رقم بزند، این تنها درسی است که امیدوارم همه فعالان صنعت گردشگری از این وقایع گرفته باشند.

جدول ۹۴۲۹

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

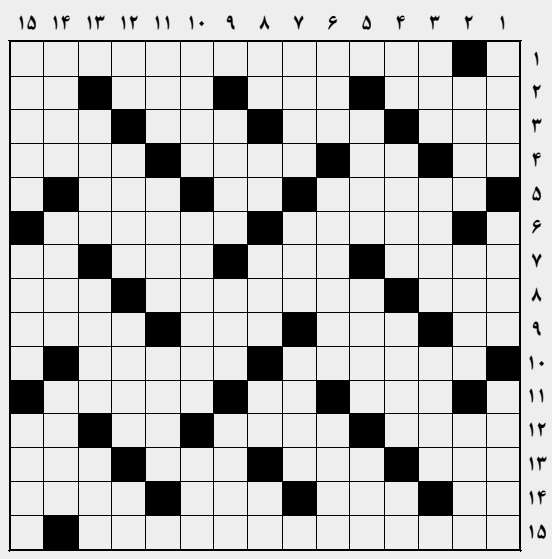

افقی

۱. رئیس‌جمهور هنرپیشه اوکراینی که در جنگ تحمیلی کشورمان، با عربستان سعودی علیه ایران ائتلاف کرده ۲. دارنده - تعمق - کاشت نهال - گل سرخ ۳. سرشیر - واحدی برای شمارش قند - طرح قدیمی دبیرستانی - غذای زمین ۴. مفرد - دنیا آوردن - گوینده - خودرو تازه‌وارد وطنی از خانواده ایران خودرو ۵. بساوایی - ۳کیلوگرم - سمت ۶. ترس - میوه لهیده ۷. یارو - مدور - کویر مرکزی ایران - عزیز عرب ۸. انجیر عرب - گیاه بستان افروز - خواری ۹. رایحه - مایع سرخ‌رنگ جاری در رگ‌ها - رنج - انگشت کوچک دست و پا ۱۰. ضدعفونی - نوعی نان تنوری سنتی ۱۱. پیگیر - صفحه اینترنت - از علوفه‌جات ۱۲. راه رفتن کودکانه - دیدگاه - باران اندک - رودخانه اروپایی ۱۳. شیمی کربن - کشتی جنگی - قوم اسلاو - از درختان سوزنی‌برگ ۱۴. حرف پیروزی - مانند - صفحه الکترونیکی - خیاط ۱۵. بازی در مجموعه تلویزیونی مسافران شهر از کارهای این بازیگر آقای کشورمان است

عمودی

۱. بیماری سیفلیس - بازپرس - پایتخت کانادا ۲. کشف زکریای رازی - پایتخت پرو - قهرمان سرزمین عجایب ۳. پول - آغاز - فتور ۴. دشمن سرسخت - وقت - گیاه علفی، پایا و زینتی از خانواده پنیرک با گل‌های درشت - ویتامین جدولی ۵. از ظروف غذاخوری - نام پسرانه وطنی - سود و فایده ۶. فریبکار - عمومی - سرباز نیروی دریایی ۷. توهین‌آور - قبل از مرج - آرم خاص یک شرکت ۸. مساوی - شهر خون و قیام - فرزند اناث - نیکی - اندک ۹. احمق و کودن - ترساندن - قاضی کوفه که حکم به شهادت امام حسین(ع) داد ۱۰. محصول سوختن - توت آبی - نماز یک‌رکعتی ۱۱. لقب اشرافی اروپایی - نشستن - تالار شیشه‌ای ۱۲. درون دهان - افترا - تعظیم کردن - خرس آسمانی ۱۳. نویسنده - فرورفتگی دریا در میان خشکی - رجزخوانی ۱۴. نیم‌میلیون - بسنده - جاده زیبا و معروف شمالی ۱۵. خداوند - بالش - اصیل و ریشه‌دار
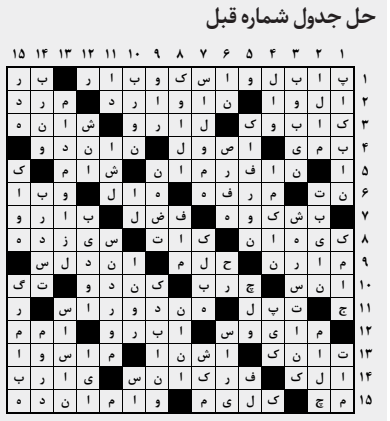
حل جدول شماره قبل